

Vejledning om samarbejdet i SVAR

(det strategiske virksomheds- og arbejdsmiljøråd)

Samarbejdsrådet mellem Kooperationen og LO vejleder her om arbejdet i det strategiske virksomheds- og arbejdsmiljøråd, SVAR. SVAR er en sammenlægning af virksomhedsnævnet (VN) og arbejdsmiljøudvalget (AMU).

Det er en forudsætning for at oprette SVAR, at der er indgået en lokalaftale om SVAR, og at den aftale er godkendt af Samarbejdsrådet mellem Kooperationen og LO.

Denne vejledning hviler på den organisationsaftale om SVAR, som Kooperationen og LO indgik den 21. december 2010. Vejledningen hviler også på samarbejdsaftalen og AMO-bekendtgørelsen.

Forkortelser i denne vejledning:

- AMO = arbejdsmiljøorganisation. AMO består af et arbejdsmiljøudvalg og en eller flere arbejdsmiljøgrupper i virksomheder med 35 eller flere ansatte
- AMU = arbejdsmiljøudvalg
- AMO-bekendtgørelsen = bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed
- Organisationsaftalen = Organisationsaftale om mulighed for at oprette et strategisk virksomheds- og arbejdsmiljøudvalg i kooperative virksomheder (SVAR-aftalen), 21. december 2010
- Samarbejdsaftalen = Samarbejdsaftalen mellem Kooperation og LO
- SVAR = Det strategiske virksomheds- og arbejdsmiljøråd
- VN = virksomhedsnævn

A. Indledning

Den grundlæggende idé med SVAR er et ønske om at styrke og effektivisere samarbejdet – både i forhold til VN og AMU. SVAR erstatter VN og AMU i virksomheden og overtager de opgaver, der ellers ville ligge i VN og AMU.

Vejledningen her handler om arbejdet i SVAR i kooperative virksomheder, og der sættes således fokus på opgaverne for SVAR og den måde, der samarbejdes på i SVAR.

Samarbejdskonsulenterne tilbyder yderligere vejledning om samarbejdet i SVAR.

B. Opgaver for SVAR (samarbejdets indhold)

Opgaverne for SVAR består af alle opgaver i VN og alle opgaver i AMU. Opgaverne er beskrevet nærmere i samarbejdsaftalen og AMO-bekendtgørelsen. Endvidere har SVAR nogle supplerende opgaver, se punkt B1 og B2.

Udfordringen for SVAR er at integrere arbejdet med opgaverne på de to områder. Den primære opgave for SVAR er at skabe et godt arbejdsmiljø, øget tryghed, trivsel og tilfredshed for medarbejderne samt øget effektivitet og konkurrencedygtighed for virksomheden.

- SVAR's sigte er strategisk. Strategi handler om den vej, man vil gå for at nå et mål. Strategi er fremadrettet og løsningsorienteret. At arbejde strategisk handler om at flytte virksomheden i en given retning.

At have et strategisk sigte betyder, at SVAR har fokus på ...

- principper for samarbejdet, fx principper for virksomhedens personalepolitik de planlæggende og koordinerende opgaver i forhold til arbejdsmiljøet

SVAR tager sig også af konkrete opgaver, som følger op på de strategiske opgaver.

- Med afsæt i opgaverne på VN-området kan SVAR fx nedsætte underudvalg og bidrage aktivt til at engagere så mange som muligt i det daglige samarbejde
- Med afsæt i opgaverne om arbejdsmiljø gennemfører SVAR fx den årlige arbejdsmiljødrøftelse i samarbejde med arbejdsmiljøgrupperne

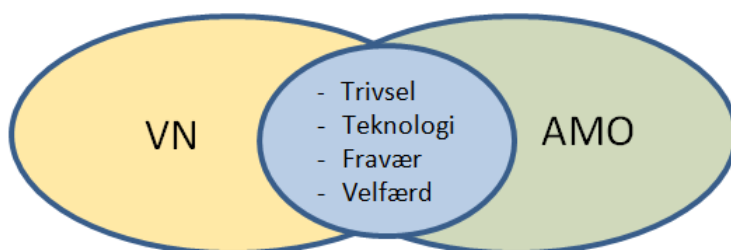
"Oprettelse af SVAR styrker muligheden for at arbejde sammenhængende med de opgaver, der traditionelt varetages af VN og AMU, herunder det psykiske arbejdsmiljø (trivsel), sygefravær og konsekvenserne ved at indføre ny teknologi eller gennemføre større ændringer i virksomheden.

En enstrenget struktur for samarbejdet sigter først og fremmest på at styrke arbejdet på det strategiske niveau, dvs. på det planlæggende og koordinerende niveau."

Kilde: Organisationsaftale om SVAR, 2010

De daglige opgaver om arbejdsmiljø varetages af arbejdsmiljøgrupperne i virksomheden.

Oversigt over opgaver i VN i forhold til opgaver i AMO

B.1. SVAR-opgaver, der udspringer af VN

Hvor SVAR er oprettet, finder arbejdet med VN-opgaverne sted i SVAR.

VN arbejder med at skabe øget tryghed, trivsel og tilfredshed for medarbejderne samt øget effektivitet og konkurrencedygtighed i virksomhederne. VN-opgaverne fremgår af samarbejdsaftalen. Opgaverne omfatter bl.a. information og høring samt fastlæggelse af principper for virksomhedens personalepolitik.

Supplerende opgaver, der er knyttet til VN-området

SVAR har et par opgaver, der supplerer de opgaver, der fremgår af samarbejdsaftalen. De supplerende opgaver fremgår af organisationsaftalen.

De supplerende opgaver om VN-arbejdet i virksomheden er:

- Udarbejdelse af en SVAR-politik, jf. punkt 5a i SVAR-aftalen
- Udarbejdelse af en kompetenceplan, der sikrer, at rådets medlemmer kan udføre et kompetent arbejde på deres respektive områder, jf. punkt 6a i SVAR-aftalen

B.2. SVAR-opgaver, der udspringer af AMU

Sikkerheds- og sundhedsarbejdet i den enkelte virksomhed varetages gennem samarbejde mellem arbejdsgiveren, arbejdsledere, arbejdsmiljørepræsentanter og de øvrige ansatte.

Arbejdsgiveren har det overordnede ansvar for, at arbejdsmiljøet er fuldt forsvarligt.

Arbejdsgiveren skal sørge for, at samarbejdet om arbejdsmiljø etableres, udvikles og vedligeholdes.

SVAR varetager de strategiske arbejdsmiljøopgaver, dvs. de planlæggende og koordinerende dele af arbejdsmiljøarbejdet. SVAR skal dermed løfte de opgaver, der i henhold til AMO-bekendtgørelsen varetages af AMU.

AMU-opgaverne fremgår af § 17 i AMO-bekendtgørelsen.

Opgaverne består bl.a. i at "... planlægge, lede og koordinere virksomhedens samarbejde om sikkerhed og sundhed. Arbejdsmiljøudvalget skal forestå de nødvendige aktiviteter til beskyttelse af de ansatte og til forebyggelse af risici".

Supplerende opgaver, der er knyttet til arbejdsmiljø

SVAR har nogle arbejdsmiljøopgaver, der supplerer § 17 i AMO-bekendtgørelsen. De supplerende opgaver fremgår af organisationsaftalen.

De supplerende opgaver om det strategiske arbejdsmiljøarbejde i virksomheden er, at:

- udarbejde en SVAR-politik, jf. punkt 5a i SVAR-aftalen
- skabe sammenhæng mellem SVAR og virksomhedens arbejdsmiljøgrupper, jf. punkt 5c i SVAR-aftalen

Endvidere er det fastlagt i organisationsaftalen, at

- antallet af arbejdsmiljøgrupper og medlemmer i arbejdsmiljøorganisationen fastsættes af SVAR, jf. punkt 5c i SVAR-aftalen

B.3. Opgaver for arbejdsmiljøgrupperne

SVAR erstatter ikke virksomhedens arbejdsmiljøgrupper. Arbejdsmiljøgruppernes opgaver fremgår af AMO-bekendtgørelsens § 18 om arbejdsmiljøorganisationens operationelle opgaver.

SVAR har mulighed for at udstikke opgaver for arbejdsmiljøgrupperne, der supplerer de opgaver, der fremgår af AMO-bekendtgørelsen.

C.1. Samarbejdets form

Arbejdsformen i SVAR følger samarbejdsaftalen, se især afsnit 4 og 5.

Samarbejdets form handler bl.a. om

- Antallet af møder
- Forberedelse af møderne
- Dagsorden
- Dialogen på møderne
- Referat
- Opfølgning på beslutninger

Det er en udfordring at skabe et godt samarbejde. Tillid og gensidig respekt er nøgleord, når samarbejdets form i SVAR skal udvikles. Samarbejdets form har stor betydning for de resultater, samarbejdet i SVAR kan give.

Organisationsaftalen kommer i punkt 5 ind på forhold, der vedrører samarbejdets form i SVAR. Bemærk, at lokalaftalen om SVAR også kan beskrive forhold, der har betydning for samarbejdets form.

C.2. Samarbejdet mellem SVAR og arbejdsmiljøgrupper

Udover af skabe et godt samarbejde i SVAR, skal SVAR også lægge rammen for et godt samarbejde mellem SVAR og arbejdsmiljøgrupperne. Dialog med arbejdsmiljøgrupperne er nødvendig, for at både SVAR og arbejdsmiljøgrupperne kan løse deres opgaver effektivt. Samarbejdet skal være gensidigt. Dialog mellem SVAR og arbejdsmiljøgrupperne er bl.a. aktuell i forbindelse med den årlige drøftelse om arbejdsmiljø og den årlige udarbejdelse af kompetenceplan.

Lokalaftalen om SVAR skal beskrive, hvordan der konkret skabes sammenhæng mellem SVAR og virksomhedens arbejdsmiljøgrupper:

- *”Den lokale aftale beskriver sammenhængen (koordinering og arbejdsdeling) mellem SVAR og arbejdsmiljøgrupperne. Kommunikationsveje beskrives.*
- *Der udarbejdes referat af møder i SVAR og arbejdsmiljøgrupper i virksomhederne. Referaterne gøres tilgængeligt for de ansatte.”*

Kilde: Organisationsaftale om SVAR, 2010

D. Dokumentation overfor Arbejdstilsynet

Arbejdsgiveren skal dokumentere overfor Arbejdstilsynet, at virksomheden er omfattet af både en organisationsaftale og en lokalafale om at styrke og effektivisere virksomhedens samarbejde om sikkerhed og sundhed. Arbejdsgiveren skal altså kunne fremvise organisationsaftalen om SVAR og den tilhørende lokalafale.

Når der er indgået en lokalafale om SVAR inden for rammerne af organisationsaftalen fører Arbejdstilsynet ikke tilsyn med, hvordan arbejdsmiljøarbejdet er organiseret i virksomheden.

Arbejdstilsynet fører fortsat tilsyn med, at det materielle arbejdsmiljø i virksomheden er fuldt forsvarligt. Arbejdstilsynet fører også tilsyn med APV og andre ikke-materielle forhold i arbejdsmiljøloven, dog ikke hvordan arbejdsmiljøarbejdet er organiseret.

E. Håndhævelse af aftalen om SVAR samt behandling af uoverensstemmelser

- Når der er indgået en lokalaf tale om SVAR på baggrund af organisationsaftalen, er det organisationernes opgave at håndhæve, at virksomhederne overholder organisationsaftalen og lokalaf talen.
- Organisationsaftalen fastlægger betingelserne for, hvordan uoverensstemmelser vedrørende lokalaf talen om SVAR skal behandles. Organisationsaftalen fastlægger således, at det er samarbejdsaftalens måde at behandle uoverensstemmelser (afsnit 8.5 om behandling af uoverensstemmelser), der gælder. Det betyder, at uoverensstemmelser, der vedrører oprettelse af SVAR og samarbejdet i SVAR, behandles i henhold til samarbejdsaftalen. Ligeledes behandles uoverensstemmelser, der vedrører oprettelse af arbejdsmiljøgrupper og samarbejdet i arbejdsmiljøgrupper, i henhold til samarbejdsaftalen.